

Nevědomí a nepředmětnost (myšlení)

Oblast nevědomí není identická s oblastí „nemyšleného“, a už vůbec ne s oblastí „nepředmětně myšleného“. Nemůže být nicméně pochyb o tom, že tyto tři oblasti se k sobě nejenom nějak vztahují, ale že se navzájem částečně také překrývají. Pokud (aktuálně) nemyslíme něco nepředmětného, co však je nepředmětně myslitelné, má to pravděpodobně (nikoli nutně) nějaké své místo ve sféře nevědomí. Zároveň však platí, že toto nemyšlené nepředmětné může být myšleno, a pak se stává nepředmětným myšleným. Tak se vlastně přesouvá s nevědomého nemyšleného do sféry myšleného a tedy vědomého, ale protože nepředmětně myšleného, do sféry, která je tradičním zpředměťujícím myšlením vždy znovu marginalizována a odsunována, možná vytěsňována z vědomě myšleného. Zpředměťující myšlení má tendenci přehlásit vše, co ve vědomí poukazuje k něčemu, co ještě nebylo vědomě myšleno, takovým způsobem, aby to buď bylo zpředmětněno anebo vůbec vytěsněno z uvědomění. Tak se vytváří jakoby ještě jedna sféra, kterou nemůžeme ani ztotožnit se sférou nevědomí, ale ani se sférou zřetelně uvědoměného, ale které přesto hraje dost významnou roli ve vědomí jako celku (a pravděpodobně si podržuje jistou roli i ve vztahu k nevědomí). Jediná možná cesta k uvědomění tohoto nezřetelně uvědomovaného spočívá v reflexi, která dostatečně ví o problematičnosti zpředměťování.

(Písek, 041229-2.)